

УДК 65.011.4

РОЗРОБЛЕННЯ ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

І.А. Косяк

Київський національний університет технологій та дизайну

У статті висвітлено питання ефективності діяльності підприємства та розроблено заходи щодо її підвищення на прикладі ТОВ «Стиль-Екологія».

Ключові слова: ефективність діяльності підприємства, підвищення ефективності, оцінка ефективності, заходи з підвищення ефективності діяльності

Формування ринкових відносин в економіці, створення конкурентного середовища в країнах зумовлюють необхідність теоретичного обґрунтування та розробки практичного інструментарію забезпечення стабільного, сталого розвитку підприємницької діяльності. Підприємництво посідає центральне місце в господарському комплексі будь-якої країни. Саме тут створюється національний дохід. А отже, від успіху здійснення підприємницької діяльності залежить соціально-економічний розвиток суспільства, ступінь задоволеності населення країни в матеріальних і духовних благах.

Питанням обґрунтування підприємницької діяльності присвячені праці провідних учених: І.М. Бойчика, В.О. Василенка, Х. Віссеми, В.М. Геця, П. Друкера, С. Самуельсона, М.М. Єрмошенка, В.Г. Герасимчука, У. Кінга, Д. Кліланда, М.І. Круглова, Ф. Котлера, А.А. Мазаракі, Г. Мінцберга, М. Портера, А. Чендлера, А.В. Шегди, З.Є. Шершньової, В.Я. Боброва, А.Б. Крутика, О.В. Піменової та інших.

В сучасних ринкових умовах господарювання особливо гостро постає питання розвитку підприємництва в Україні. Його становлення і сучасний стан свідчать про те, що проблема підприємницької діяльності досить багатогранна. Її економічні і правові основи знаходяться в стані формування та мають багато недоліків. Наукова розробка питань, пов'язаних з підприємництвом, а також узагальнення вітчизняного і зарубіжного досвіду значно відстають від практики. Формування й удосконалення підприємницького середовища – це шлях до стабілізації економіки країни та її подальшого економічного і соціального розвитку.

Усі ці обставини й обумовлюють актуальність даної теми та необхідність більш глибокого вивчення проблем підприємництва як одного з основних напрямів господарської діяльності в сучасних умовах господарювання.

Постановка завдання

Метою даної роботи є визначення теоретичних основ підприємницької діяльності, дослідження основних проблем становлення та розвитку підприємництва в Україні на сучасному етапі, виявлення чинників впливу на стан підприємницького сектора в ринковій економіці, а також пошук способів удосконалення ефективності діяльності, що дасть змогу підвищити вплив підприємницького сектора на економіку країни та поліпшити стан ринкової системи господарювання.

Об'єкт та методи досліджень

Об'єктом дослідження є підприємницька діяльність в сучасних умовах господарювання на прикладі ТОВ «Стиль-Екологія».

Предметом дослідження є процеси формування та розвитку підприємництва в сучасній ринковій економіці, а також проблеми регулювання підприємницької діяльності на підприємстві деревообробної промисловості.

Результати досліджень та їх обговорення

Ефективність є однією з головних характеристик результативності управління діяльністю підприємства, що зумовлює необхідність її детального вивчення. Розв'язання питань підвищення ефективності діяльності підприємства неможливо без комплексної оцінки її рівня. Результати такого оцінювання дозволяють встановити масштаб і зміну спрямованості в управлінні діяльністю підприємства, прогнозувати їх вплив на ключові функціональні підприємства, ухвалювати відповідні управлінські рішення щодо підвищення та підтримки рівня ефективності управління господарською діяльністю, вибрати методи, способи, інструменти управління діяльністю підприємства.

З поглибленням досліджень категорії «ефективність» змінювались підходи щодо її визначення та оцінки. Так, якщо роботи науковців кінця XIX початку XX століття присвячувались пошуку шляхів ефективного виробництва на рівні виробничих процесів, поступово акценти зміщувались у бік управління ефективністю на рівні організації та економічної системи. Основні підходи щодо визначення показників ефективності господарської діяльності науковці розглядають по-різному [1].

Загальне поняття ефективності є достатньо широким і вживається в найрізноманітніших сферах. Як свідчать результати досліджень, в різних галузях і сферах виробництва методологія кількісного виміру рівня ефективності базується на порівнянні результатів і витрат. Проте, такі показники мають різні форми представлення, повноти і точність виміру. Звідси випливає можливість неадекватної оцінки ефективності об'єктів, що призводить до ухвалення необґрунтованих рішень [2, 3].

Відсутність чітких вимог до методики оцінки ефективності діяльності підприємства в практиці господарювання нерідко призводить до істотних прорахунків, а погіршення діяльності підприємства – до його банкрутства. Передусім, це пояснюється тим, що ефективність досить складна, багатогранна категорія, яка пов'язана з суттю і змістом важливих економічних законів та яка відображає інтереси усього суспільства і кожного індивідуума окремо, а також охоплює усі сторони господарської діяльності – виробництво в цілому, та, зокрема, усі його сфери і ланки.

Ефективність господарської діяльності підприємства – це економічна категорія, що відображає співвідношення між одержаними результатами від господарської діяльності та витраченими на її досягнення ресурсами, причому при вимірюванні ефективності ресурси можуть бути представлені або в повному обсязі, або частиною їх вартості у формі виробничих витрат (виробничо спожиті ресурси). Якщо при цьому врахувати, що результати виробництва не лише є різноманітними, але й можуть бути представлені в різних формах (вартісній, натуральній, соціальній), то стає очевидною необхідність в ідентифікації категорії «ефективність господарської діяльності» відповідно до тих аспектів, які важливо проаналізувати й оцінити [4].

Фактично визначення ефективності господарської діяльності підприємства полягає в оцінці її результатів. Такими результатами можуть бути обсяги виготовленої продукції (в натуральному чи вартісному виразі), дохід або прибуток. Але ж сама по собі величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність або не ефективність роботи підприємства, оскільки невідомо, якою ціною отримані ці результати. Звідси для отримання об'єктивної оцінки ефективності господарської діяльності підприємства необхідно також врахувати спожиті витрати, що забезпечили одержання результатів [5].

Щоб розробити заходи з підвищення ефективності діяльності ТОВ «Стиль-Екологія», необхідно було провести SWOT-аналіз підприємства, визначити його можливості та здатність конкурувати на ринку, підвищуючи ефективність діяльності.

ТОВ «Стиль-Екологія» на меблевому ринку вже 7 років. На підприємстві виготовляють корпусні і м'які меблі, вікна та двері з натуральної деревини. Асортимент доволі широкий – від меблів для дому до офісних меблів і меблів для готелів, навчальних і лікувальних закладів.

Підприємство має гарний фінансовий стан і здатне конкурувати. В результаті проведення управлінського обстеження були отримані дані для SWOT-аналізу підприємства, які з наведено в табл. 1.

Таблиця 1

SWOT-аналіз ТОВ «Стиль-Екологія»

<p>Складові SWOT-аналізу</p>	<p>Можливості:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спроможність задовольнити додаткові групи клієнтів, вийти на нові ринки, зайняти нові сегменти ринку; - розширення асортименту продукції для задоволення додаткових потреб покупців; - можливість швидкого розвитку внаслідок різкого зростання попиту на ринку; - виникнення нових технологій. 	<p>Загрози:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вихід на ринок іноземних конкурентів із нижчими витратами; - зростання продажу товарів-замінників; - несприятлива зміна курсів іноземних валют або торговельної політики іноземних урядів; - суттєва залежність від зниження попиту й етапу життєвого циклу розвитку бізнесу; - зростання вимогливості покупців і постачальників.
<p>Сильні сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> - повна компетентність у ключових питаннях; - адекватні фінансові ресурси; - хороший імідж; - добре пророблена функціональна стратегія; - низькі витрати; - досвід у наданні сервісних послуг; - ефективний менеджмент; - високий рівень культури і спрацьованості працівників фірми. 	<ul style="list-style-type: none"> - участь у тендерах; - збільшення ринкової частки; - привернення уваги можливих клієнтів; - автоматизація системи постачання на основі встановлення модулів у постійних постачальників; - розширення асортименту; 	<ul style="list-style-type: none"> - постійне підвищення рівня знань підлеглих; - телефонне консультування клієнтів; - заключення договорів з виробниками.
<p>Слабкі сторони</p> <ul style="list-style-type: none"> - відсутність чіткого стратегічного напрямку розвитку; - високі витрати на транспортування; - низька прибутковість; - високий рівень конкуренції; - нестача ресурсів на фінансування потрібних змін у стратегії; - неможливість зниження цін. 	<ul style="list-style-type: none"> - збільшення обсягів продажів, шляхом введення системи знижок і проведення сезонних акцій; - зниження транспортних витрат маршрутизацією перевезень з використанням спеціального комп'ютерного забезпечення, зокрема електронного та цифрового атласу доріг. 	<ul style="list-style-type: none"> - зосередження на певному географічному ринку (географічне фокусування); - надання постійним клієнтам знижок на товар; - активна рекламна діяльність; - розширення асортименту за рахунок включення до нього товарів-замінників.

Для підвищення ефективності підприємницької діяльності ТОВ «Стиль-Екологія» було запропоновано ряд заходів:

1. Проведення рекламної кампанії

За проаналізований період на ТОВ «Стиль-Екологія» не було комерційних витрат, відповідно не здійснювалося вкладення коштів у рекламу. Виходячи із практичного досвіду, реклама – це двигун торгівлі, це означає необхідність проведення рекламної кампанії. В результаті, після проведення рекламної кампанії річна виручка від реалізації збільшиться на 476,8 тис. гривень.

2. Розширення ринку збуту

В результаті проведення рекламної кампанії, плануються нові замовлення від фірм, які займаються будівництвом в Житомирській області: ТОВ «Екобуд», «Житлосервіс». Для реалізації даного заходу необхідно прийняти на роботу менеджера з окладом 1500 гривень і плюс 1,5 % від угоди. Розширення ринку збуту дозволить збільшити річний прибуток від реалізації на 2475,4 тис. гривень.

3. Збільшення випуску продукції

Для збільшення ефективності роботи ТОВ «Стиль-Екологія», а також при умові укладення договорів із фірмами ТОВ «Екобуд» та «Житлосервіс», доцільно збільшити випуск продукції, а саме дверей міжкімнатних. Крім того, для проведення заходу вивчено попит споживачів на ринку на даний товар. Було проаналізовано роботу конкурентних фірм і конкурентоспроможність продукції ТОВ «Стиль-Екологія». Після повного вивчення було зроблено висновок про те, що додаткова потреба на ринку складе 200 шт. в місяць.

Крім зазначених фірм, споживачами будуть особи, які будують дачі, котеджі, лазні. Для реалізації даного заходу необхідно прийняти на роботу чотирьох робітників з окладом по 4000 грн. Збільшення випуску продукції дозволить збільшити річний прибуток від реалізації на 996 тис. гривень.

4. Задача в оренду складського приміщення

Після аналізу основних засобів ТОВ «Стиль-Екологія», що включають земельні ділянки, будинки, машини й устаткування, з'ясувалося, що є три складські приміщення. Площа двох складів по 50 м² використовуються на всі 100 %, третій склад – 80 м² не використовується у виробництві взагалі, він заставлений старим устаткуванням. Це устаткування можна продати на запасні частини. Отже, для більш ефективного використання площі було б доцільно здати склад в оренду. Прибуток у рік складе 28,8 тис. грн.

Отримані результати свідчать про практичну цінність запропонованих заходів та їх ефективність після впровадження. Загальний прибуток становитиме 3977 тис. грн., тобто він може збільшитись на 24,61 %.

Висновки

Найважливішим фактором економічного зростання в країні є активна підприємницька діяльність, яка підвищує соціально-економічні показники держави. Підприємництво виконує особливу функцію в економіці, яка зводиться до оновлення економічної системи, створення інноваційного середовища, прискорює рух економіки по шляху ефективності та раціоналізації.

Кожне підприємство прагне оптимізувати свій прибуток. Для цього необхідно постійно впроваджувати нові технології, слідкувати за попитом споживачів та пропозицією конкурентів і на основі цього розробляти заходи по вдосконаленню ефективності підприємницької діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дерев'янку Ю.М. Науково-методичні засади забезпечення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства в умовах обмеженості ресурсів: автореф. дис. канд. екон. наук. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Ю. М. Дерев'янку. – Суми, 2008. – 20 с.
2. Бабицький А. Ф. Методологія аналізу економічних процесів і управління: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / А.Ф. Бабицький. – К.: МАУП, 2003. – 128 с.
3. Василенко А.О. Виробничий (операційний) менеджмент: [навчальний посібник] / А.О.Василенко, Т.І.Ткаченко. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 532 с.
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства / І.М. Бойчик. – К.: Атіка, 2004. – 480 с.
5. Економіка торговельного підприємства : підручник для вузів / [А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л. О. Лігоненко та ін.]; за ред. проф. Н.М. Ушакової. – К.: Хрещатик, 1999. – 800 с.
6. Єщенко П.С. Сучасна економіка [Текст]: Навч. посіб. / П.С. Єщенко Ю.І. Палкін. – К.: Вища школа, 2005. – 327 с.
7. Шегда А.В. Менеджмент : навч. посібник / А.В. Шегда. – К.: Знання, 2002. – 583 с.

И.А. Косюк

Разработка мероприятий по повышению эффективности деятельности современного предприятия

В статье рассмотрен вопрос эффективности деятельности предприятия и на примере ООО «Стиль-Экология» разработаны мероприятия по её повышению.

Ключевые слова: *эффективность деятельности предприятия, повышение эффективности, оценка эффективности, мероприятия по повышению эффективности деятельности*

I.A. Kosyuk

Development of measures to improve the efficiency of the modern enterprise

In this article the point of efficiency of enterprise's activity is discussed and measures to improve it have been developed by the example of LTD «Style-Ecology».

Key words: *efficiency of enterprise's activity, increase of efficiency, evaluation of efficiency, measures to improve of activity's efficiency*